

Nr 46*Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner angående avskaffande av tullar på varor från u-länderna.*

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 205 av herrar *Lager* och *Adolfsson* samt II: 260 av herr *Hermansson m. fl.*, har hemställts, »att riksdagen i skrivelse till regeringen måtte anhålla om förslag i syfte att avskaffa kvarstående tullar och andra handelshinder som försvårar de s. k. u-ländernas export av varor till Sverige».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 260.

I enlighet med utskottets hemställan i memorial nr 38 har riksdagen vid vårsessionen beslutat uppskjuta behandlingen av föreliggande motioner till innevarande års höstsession.

Motionsyrkanden om avskaffande av tullar och andra handelshinder, som försvårar u-ländernas export till Sverige, behandlades vid *1963 års höstriksdag* i samband med propositionen om avskaffande av skatten på kaffe och tullen på te. I sitt betänkande nr 61 framhöll 1963 års bevillningsutskott beträffande dessa frågor bl. a., att Sverige även i fortsättningen borde inrikta sina insatser på att avskaffa restriktioner för u-ländernas export, främst rörande råvaruexporten och att åtgärderna härutinnan företrädesvis borde koncentreras till multilaterala aktioner inom skilda internationella organ.

Då samma fråga togs upp i motioner vid *1964 års riksdag* anförde bevillningsutskottet i betänkande nr 22 att en nedsättning eller ett avvecklande av tullar på varor som produceras enbart i u-länder är en tekniskt sett enkel procedur, som knappast kräver särskild utredning. Vill man däremot avveckla tullar på varor som produceras såväl i u-länder som i industriländer torde man komma att beröra handelspolitiska frågor, som måste lösas i sitt internationella sammanhang. Vill man utreda möjligheterna att avveckla skatter och regleringsåtgärder, som kan verka hämmande på handeln med u-länderna kommer man in på än mer vittomfattande och svårbemästrade problemkomplex. Utskottet erinrade i sammanhanget om att vissa fettråvaror

utgör mycket viktiga u-landsprodukter, vilkas avsättningsmöjligheter väsentligt hindras av de till jordbruksregleringen knutna fettavgifterna.

Alldeles oavsett hur man bedömer verkningarna av tull- och skattelättnader för de enskilda varorna fann utskottet det vara av större värde om förslag till handelslättnader framfördes inom de internationella organ, där industriländerna kan enas om gemensamma lösningar. Det framstår under sådana förhållanden som angeläget att vårt land icke beslutar några isolerade åtgärder, som föregriper resultatet av dylika överläggningar. Utskottet erinrade om att villkoren för u-ländernas handel med omvärlden kommer att stå i förgrunden såväl vid GATT-förhandlingarna som vid världshandelskonferensen, varvid vårt land kommer att aktivt verka för en väsentlig och bestående förbättring av u-ländernas handelsvillkor.

I de likalydande *motionerna I: 205* och *II: 260* erinras om att GATT:s ministermöte (med undantag för ministrarna från EEC-länderna och de EEC-associerade länderna) den 21 maj 1963 uppmanade regeringarna att vidta åtgärder för att avskaffa tullar och avgifter på tropikvaror ej senare än den 31 december 1965 och om att det från svensk sida vid FN:s världshandelskonferens i Genève 1964 utlovades att man skulle överväga att t. o. m. unilateralt avskaffa tullarna på kaffe, kakao, bananer och kryddor.

Utskottet

I *motionerna I: 205* och *II: 260* hemställs om riksdagsskrivelse i syfte att avskaffa kvarstående tullar och andra handelshinder, som försvårar u-ländernas export till Sverige.

Likartade motionsyrkanden avvisades av 1963 och 1964 års riksdagar med hänvisning bl. a. till att frågan om handelslättnader för u-länderna var föremål för förhandlingar i olika internationella organ.

Till stöd för sitt yrkande återoppar motionärerna att Sverige år 1964 vid världshandelskonferensen i Genève utfäst sig att överväga att avskaffa tullarna på kaffe, kakao, bananer och kryddor.

Utskottet vill framhålla, att då ifrågavarande motionsyrkanden framställdes vid riksdagens vårsession regeringen ännu inte hade tillkännagivit vilka åtgärder den avsåg att föreslå i enlighet med de svenska uttalandena vid världshandelskonferensen. Regeringen har sedermera meddelat, att den till 1966 års riksdag kommer att framlägga förslag om en kraftig tullsänkning på bl. a. kaffe i syfte att underlätta u-ländernas exportmöjligheter. Denna tullsänkning ingår som ett led i ett erbjudande i de pågående förhandlingarna inom Kennedyronden, som Sverige gör tillsammans med de övriga nordiska länderna och som omfattar även tullfrihet för andra tropiska produkter som bananer, ananas, kryddor och kakaoböner.

Av det anförda framgår, att de förevarande motionsyrkandena till viss

del kan bli tillgodosedda, om nästkommande riksdag bifaller de förslag till tulllätnader för tropiska varor, som då kan förväntas. En ytterligare avveckling av tullar och handelshinder till förmån för u-ländernas export är enligt utskottets mening inte utesluten men bör liksom hittills genomföras som ett led i eller som ett resultat av internationella överläggningar på detta område.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 205 och II: 260.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att de likalydande motionerna I: 205 av herrar Lager och Adolfsson samt II: 260 av herr Hermansson m. fl. icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 11 november 1965

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar John Ericsson, Stefanson, Yngve Nilsson, Wärnberg, Elofsson, Tage Johansson, Lundström*, Enarsson*, Hellebladh och Arne Pettersson*; samt

från a n d r a kammaren: herrar Brandt, Allard*, Kärrlander, Vigelsbo*, fru Nettelbrandt, herrar Eriksson i Bäckmora*, Andersson i Essvik, Enskog, Forsberg* och Björkman.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.